Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 179. — Brașov, Sâmbătă, 12 (24) August. — 1895.

Catedra de limba română dela Oradea-mare.

Brașov, 11 August v. 1895

Dilele acestea ni-a venit la mână o programă a gimnasiului romano-catolic din Oradea-mare, în care se fac unele descoperirĭ surprindĕtóre pentru noi.

Scim, că la acel gimnasiu se află și o catedră de limba română, care e împreunată cu catedra de catechet pentru religiunea greco-catolică. Profesorul primesce o remunerație de 600 fl. la an, dintre carĭ jumĕtate — pentru propunerea limbei române — se dau din fondul regnicolar numit al studielor, ér cealaltă jumĕtate o plătesce fondul disponibil pentru religiune.

Va sĕ dică catedra de limba română dela gimnasiul romano-catolic din Oradea-mare este o catedră sistemisată și în tótă regula. Am mai avut asemenea catedre și la alte gimnasii streine, dér molochul maghiarisărei a profitat de slăbiciunea nóstră și le-a înghițit una după alta. Am mai rĕmas cu catedra dela gimnasiul din Orade, despre care sciam, că este încă tare, că limba română se propune la acest gimnasiu ca studiu regulat și că a rĕmas până acum scutită de atentatul, căruia au cădut jertfă alte catedre de limba română dela gimnasiile unguresci.

Din programa mai nouă a gimnasiului din Oradea-mare însĕ cu multă măhnire aflăm, că lucrurile nu stau tocmai așa, cum le credeam noi. In acest raport se dice la pagina 188 punct 6: „*Măritul guvern se îndură a susține catedra de limba română numai pentru acei tinerĭ românĭ, carĭ voesc sĕ învețe limba română, ceea ce li-se impune a declara la inscriere înaintea profesorului de clasă.*“

Din aceste cuvinte ar urma, că primul pas pentru desființarea catedrei de limba română dela acest gimnasiu s'ar fi și făcut prin declararea limbei române ca studiu facultativ. Acésta s'ar puté conchide și dintr'un alt pasagiu al programei din cestiune, în care se arată, că ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a încredințat propunerea limbei române *pentru anul scolar 1894—5* d-lui Dr. Felician Bran; va sĕ dică l'a încredințat sĕ propună limba română *numai pe un an*, ér că ce va urma după aceea, va arăta viitorul.

Din tóte acestea reese, că astădĭ și acéstă catedră de limba română este sdruncinată.

Pe când la Bordeaux, congresul limbelor romanice cere a se introduce propunerea limbei române în tóte scólele superióre și speciale de pe teritoriul Franciei și a celorlalte țĕrĭ latine; pe când la universitățile Germaniei și Austriei se sistemiséză catedre de limba română, ér la seminariul român din Lipsca studenții germanĭ arată deosebită predilecția pentru limba nóstră, alegêndu-șĭ chiar și subiecte de tese din acéstă limbă; pe când, în fine, chiar la noi în țéră găsim organe săsescĭ, carĭ pledéză cu stăruință pentru a-se introduce în gimnasiile Sașilor propunerea limbei române „atât de neapĕrat necesară în viéța practică și atât de interesantă din punct de vedere scientific“: — pe atuncĭ tinerilor românĭ aflătorĭ la școle unguresci li-se dificultéză în propria lor patriă cultivarea limbei materne, ne mai fiind tolerată nicĭ măcar o modestă catedră de limba română pentru ei.

Acest trist adevĕr e fórte caracteristic pentru mult deochiatul „liberalism“ și „toleranță națională,“ pe care pressa maghiară o cântă dilnic pe tóte strunele.

Dér orĭ cât de mare ar fi noua volniciă îndreptată în contra limbei nóstre, pe noi ne surprinde, nu atât cutezanța ministrului și a organelor sale, dela carĭ nicĭ-odată n'am așteptat ceva bun, ci mai mult tăcerea semnificativă, cu care ómenii noștri înghit găluscele unguresci și toleréză în liniște asemenĭ încălcărĭ a drepturilor nóstre de limbă.

Un toast politic.

Acum în sesonul crastaveților, când parlamentele stau închise, când miniștri și bărbații de stat sunt în vilegeatură, pe la băi, orĭ pe la escursiunĭ, — politica se reduce la convorbirĭ și combinațiunĭ diaristice, orĭ la câte-o dare de sémă a cutărui ministru sĕu deputat înaintea alegĕtorilor sĕi.

Acest obiceiu din urmă e mai ales propriu miniștrilor, deputaților și „bărbaților de stat“ ungurĭ. Banffy a lăsat sĕ fiă interwievat de colaboratorul unei foi vienese asupra cestiunei și congresului naționalităților, rĕsboindu-se amar cu acestea înaintea unui vienes curios de a sci, care este punctul de vedere al cumetrilor lui Ungurĭ din Budapesta. Scim, ce a dis „teribilul“ Banffy, pentru-ca sĕ nu mai fiă nevoia a insista din nou asupra șuchiatelor lui declarațiunĭ.

Pentru adĭ vom scóte la ivélă un alt punct marcant din viéța spirituală a politicianilor dela cârmă. După Banffy, a ținut sĕ se pronunțe și „intrasigentul“ președinte al camerei ungare, „neîndoiciosul“ Szilágyi, însĕ nu față de naționalitățĭ, ci în materiă de politică bisericéscă.

„Marele om“ al „liberalismului maghiar“ s'a dus dilele acestea la Iglofüred, unde pătura maghiară suprapusă a arangeat un banchet în onórea lui. La acest banchet Szilágyi a ținut un „remarcabil“ toast, ce tocmai acum își face turneul prin diaristica ungurescă, care-l comentéză, după-cum organele de pressă maghiare aparțin guvernului orĭ opoșiției.

Momentul era favorabil pentru Szilagyi, toțĭ așteptau cu gurile căscate filosofia, ce are s'o desvólte fostul ministru de justiție în jurul acestei cestiunĭ.

„In ordinea ideilor acestei politice — dise el — prima a fost, ca sĕ nu atingem consciința, convingerea religionară a nimĕnui. A doua, ca pe acest pămênt sĕ nu cunóscem decât un singur domn, care poruncesce cu învoirea nóstră, și acest domn e statul maghiar. Legile unguresci garantéză domnia necondiționată a statului maghiar, cu asigurarea egalității de drept cetățenesci și a libertății individuale. Adĭ lucrurile au ajuns într'un stadiu nou... Fiă convins orĭ și cine, că principiile pe carĭ se baséză legea sunt drepte; că biserica póte trăi în cea mai mare libertate și se póte ferici mai bine, décă se rézimă pe convingerea religiósă internă a credincioșilor sĕi.

„Acum — continuă Szilágyi — lupta s'a decis; noi rĕmânem învingĕtorii, deóre-ce noi ne-am luptat cu armele dreptății și ale convingerei; însĕ învingĕtorilor li-se cuvine marinimositatea și nobleța: noi îmbiăm adversarilor noștri pacea și le repetăm, ceea ce le-am spus la începutul luptei: sĕ stea înainte orĭ-care fiu al acestei patrii, aibă el orĭ-ce vedere politică, orĭ-ce posiție socială, orĭ-ce religiune și naționalitate, și sĕ arate, că este în legile bisericescĭ-politice un fir, o gândire măcar din ceea-ce póte vătĕma fiă convingerea politică, fiă posiția lui socială, religiunea, orĭ naționalitatea sa. Décă acésta nu póte s'o arete, atuncĭ sĕ depună arma, sĕ ne întindă mâna, ca sĕ se finéscă odată frecările fără scop“....

Acésta ar fi partea mai esențială a toastului dela Iglofüred.

Evident, că acest toast este îndreptat în primul rĕnd contra „reacțiunei“ clericale, contra magnaților conservativĭ, în consecuență contra

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dómna contesă.

Novelă rusésca de *Sonja.*

(Fine)

Óre peste óre trecură și bĕtrânul încă tot sta în cabinetul sĕu de lucru adêncit în gândurĭ durerose. Ii mai rĕmase o mică moșióră plină de datorii, în fundul Rusiei, și tinĕra și risipitórea sa soțiă...... Dér nu! Soția sa nu-i rĕmase, căcĭ va pleca când va afla adevĕrul. El își stringea pumnii și simția cum 'i-se strânge bĕtrâna sa inimă și mai bine ar fi cădut la picióreIe ei și ar fi rugat'o se nu-l lase singur. Ea de sigur ar fi rîs și l'ar fi rĕspins, ca pe un câne... Oh, el o scia, o simția acésta! Cât era de înspăimêntător....

Și totușĭ!... Totușĭ! Décă îl va părăsi, el scia bine, că va muri... pe încetul... va despera... căcĭ totușĭ o va iubi cu ardóre, cu pasiune. Era un slăbănog, un laș miserabil. Da, ea avea dreptate! El era de vină. El a crescut'o pentru a fi damă de lumea mare.

Cunosceau pe contesa Kelonoff tot atât de bine în Roma și Paris, ca și la Nizza și Ostenda. In tot locul ea strălucea prin splendórea frumseței sale. Și ce rece și mândră fusese ea. I-l invidiaseră, pe el bĕtrânul, pentru soția sa tinĕră și frumósă. El era fericit...

Apoi începea el sĕ simță, că e un om de prisos și supărăcios. El se lăsă bucuros a fi condus de ea.

Iși plecă cu supunere capul sub jugul sclăviei. Ea scia prea bine, ce putere avea asupra lui. Când îl privea amical cu ochii ei negri fascinătorĭ, când îi zimbia, el uită tóte câte suferise dela ea.

Atuncĭ află ea în Feodor Maximovicĭ un vechiŭ amic din copilăriă. El era frumos și tinĕr. Bărbații îl respectau, femeile îl adorau. Era un om norocos și un mare artist. Când apuca arcul în mână și trăgea cu el pe córde, sute de ómenĭ suspinau împreună cu violina sa... Frumósa contesă și marele artist aveau suvenirurĭ comune. Amândoi fură sĕracĭ și necunoscuțĭ. Amêndoi steteau acum în apogeul vieții lor. Și ambii erau tinerĭ și înfocațĭ și cu sângele atât de ferbinte... Sermanul bĕtrân nu credușe inimei femeei sale. El credea, că frumosul artist e o jucăriă pentru ea, ca și alțĭ mulțĭ. Și el da curs liber caprițiilor ei.

In curênd însĕ vĕdu, că de astă-dată era lucru serios. Ea nu mai cunoscea nicĭ o datoriă, în ochii ei scânteia câte-odată o ură sĕlbatică înfiorătóre.... Ea uită tótă recunoscință, tóte considerațiunile. Și astădĭ? Nu-i spusese ea, óre, că nu l'a iubit nicĭ-odată, și că numai din calcul a devenit soția lui?

El se preumblă iritat în sus și în jos prin cameră. — — Simția bĕtrânul, ce nedemnă era posiția sa, — dér era bĕtrân și... sĕrac. O rĕsuflare de pe buzele trandafirii îi alungase vechile sale principii. Și el luase acest copil la inima sa și fusese fericit — până când acest copil cresců mai mare și-i spuse, că nu-l iubesce. Și totușĭ nu se putea despărți de ea. Părea că se cufundă lumea înaintea privirilor sale, când se gândea, că-l va părăsi...

El privi tóte ferestrile. Erau iluminate.

El vĕdu o umbră trecênd.

Da e încă deștéptă, îmĭ dise el în fine, și-l cuprinse un mare dor. Póte că tot nu era așa. Ea era dór' un copil nebunatic, dér drăgălaș. Mâne îi va spune totul. De ce sĕ-i amărăsc inima încă de astădĭ! Doresc, ca sĕ dórmă în liniște....

Mâne îi va spune, că nu i-a mai rĕmas nimic, și că e sĕrac. Și ea îl va mângăia și póte că în nenorocire va recunósce că a pĕcătuit mult în fericire. Póte... Așa își gândea el, și privea ferestrile iluminate și prin inima sa bĕtrână treceau gândurĭ triste și durerose...

In micul salon al contesei cânta însĕ Feodor Maximovicĭ. El cânta o melodiă simplă poporală, vechiă, dér duiósă. Un cântec, pe care îl cântaseră ei ca copii. Un cântec, care vorbesce de o sêrmană fată, care a fost încredințată unui om neiubit și era nefericită, fiind-că scia, că amantul ei din copilăriă o părăsise.

Contesa sta la clavir și-l acompania. Ea cânta încetișor versurile cântecului.

— Cum mai poțĭ trăi cu el, sermană Olga?! dise el de-odată, întrerupêndu-șĭ cântecul.

— Eu, dise ea veselă. Nu-mĭ pasă de el!

— Dér nu pot suferi sĕ te sciu în

partidului poporal catolic, care pune tóte pietrile în mişcare în vederea nouělor alegerĭ pentru parlament, şi în fine e îndreptat contra mişcării naţionalităţilor, carĭ tóte s'au declarat nemulţămite cu politica bisericéscă a „marelui om“ Szilágyi şi soţĭ.

Viclenia şi rafineria, ce transpiră din cuvintele lui Szilágyi, o caracteriséză mai ales bombastica frasă prin care el provócă pe mic şi mare sě arate, décă legile nouě bisericescĭ vatěmă orĭ nu sentimentele religionare ale particularilor, orĭ ale diferitelor naţionalităţĭ.

Da, d-le Szilágyi, ele vatěmă aceste sentimente, dovedit fiind acésta până la evidenţă prin revoluţia interióră, ce au produs şi vor produce aceste legĭ bisericescĭ, carĭ calcă în picióre sfinte moştenirĭ şi tradiţii morale religióse şi în acelaşĭ timp urmăresc infernalul scop de-a maghiarisa acum şi biserică şi religie, şi tot ce nu este unguresc.

Pressa şi cestiunea naţionalităţilor.

Oficiósa „*Pester Correspondenz*“ publică în numěrul sěu mai nou un articol, care dice, că il primesce dela „un politic şi publicist distins“ şi în care se ocupă de interwiev-ul lui Bánffy cu un diarist vienes, interwiev, pe care l'am publicat într' unul din numerii trecuţĭ. Articolul oficiósei maghiare este următorul:

Declaraţiunile ministrului-preşedinte unguresc în cestiunea naţionalităţilor, publicate într'o fóiă din Viena, au deşteptat un viu interes nu numai în Ungaria, ci şi în cercurile politice din Austria. Cuvintele clare şi de bărbat de stat ale lui Br. *Bánffy*, au nimicit ideia, că agitaţiunea câtor-va corifei de-ai Valahilor şi Sěrbilor din Ungaria şi larma ce-o fac ei în străinătate, ar puté sě scótă pe guvernul unguresc din văgaşul sigur al politicei lui de naţionalitate. Ministru-preşedinte unguresc scie fórte bine ce vré, şi este în el hotărîrea, ca *sě împlinéscă cu succes*, *ceea-ce voesce.*

In poporaţiunea nemaghiară a ţěrii — întrucât ea este deja sub blăstěmul agitatorilor — se va înfrânge acum credinţa, *că vre-odată póte aştepta ceva*, *ce stă afară de cadrul legei de naţionolitate în vigóre.* Měsura concesiunilor, ce se póte da naţionalităţilor, este exhauriată odată pentru totdéuna prin acéstă lege; în praxă nicĭ până acum n'a lipsit bună-voinţa faţă de naţionalităţĭ (sic!) şi luarea în considetare a pretensiunilor lor economice, culturale, ba chiar limbistice.

La direcţia acésta se vor alipì necolintiţĭ (Maghiarii), şi décă acuşĭ, mai ales Valahii ţěrii, se vor tredi din ameţéla în care i-au dus agitatorii fără suflet, ei (Valahii) vor recunósce, că pentru ei nu este fericire, punêndu-se contrarĭ ai unităţii Ungariei şi ai ideii de stat maghiar, şi atuncĭ *vor păşì şi din pasivitatea*, care nu este decât spre paguba lor (Şi un domn (*S*) dicea într'un articol de ierĭ al „Tribunei“, că „terenul extra - parlamentar e tot-déuna primejdios prin ultimile lui consecuenţe,“ şi „*décă* dér Românii, Sěrbii şi Slovacii *sunt sincerĭ* atât în sus, cât şi jos, *ei nu pot sě dorescă nimic mai fierbinte, decât sě li-se dea putinţă de a întra în parlamentul ungar...* — Culeg.) Dér înşi-şĭ cei ce aparţin naţionalităţilor nu peste mult se vor gândì, ca sě cadă vělul de pe ochii lor.

Intre naţionalităţile cu sentimente *patriotice* (sic!), carĭ, în mânia orĭ-cărui sgomot şi sbierăt, compun majoritatea populaţiunei nemaghiare, deja decurge o viuă mişcare contra agitaţiunilor. De bună sémă, că în scurt timp mişcarea acésta va eşi la suprafaţă, şi cu tótă siguranţa va începe opera curăţirei în două direcţiunĭ; de-o-parte va lămuri, că ne mulţămirea nutrită măestrit se restrînge numai la o mică fracţiune a naţionalităţilor; de altă parte va desvolta propagandă pentru a reîntórce massa sedusă, pe calea pácei şi a progresărei pacînice! (Trono Mărie! — Culeg.)

Organul oficios din Belgrad „*Srpska Zastava*“ publică şi el asemenea un articol asupra cestiunei naţionalităţilor, discutând *pasivitatea*, pe care o condamnă. Fóia sêrbéscă din Belgrad dice între altele:

Suntem siliţĭ a constata mai întâiu, că congresul naţionalităţilor ţinut acum în Budapesta cu scopul de a întări înţelegerea şi solidaritatea între ele, nu şĭ-a ajuns scopul, deóre-ce partea cea mai mare a naţionalităţilor a rěmas departe de el.

Pe lângă acésta naţionalităţile din Ungaria sunt atât de mestecate parte între sine, parte cu Ungurĭ şi cu Nemţĭ, (aceştĭ din urmă ţin pururea cu guvernul), încât sunt tare puţine districte unde o naţionalitate ar maiorisa absolut pe celelalte.

In urmare. alegerile se pot face aprópe în tóte cercurile şi încă legalminte, chiar şi décă una sěu alta dintre naţionalităţĭ se abţine dela dreptul sěu de alegětor.

Alegerile s'ar puté face în formă legală chiar şi când în sînul naţionalităţilor însě-şĭ nu ar esista divergenţe. Dér noi ne-am putut convinge chiar şi la alegerile din urmă, că pe când d. e. o parte a Sěrbilor din Ungaria au rěmas *pasivĭ*, *cealaltă parte cu mult mai numerósă, a luat parte la alegerĭ, şi încă a votat pentru candidatul guvernului.*

Astfel de ţinută are de urmare, că guvernul maghiar are ocasiune a-şĭ aduna adepţĭ şi trabanţii necesarĭ din rêndurile naţionalităţilor, după cum sunt adĭ toţĭ deputaţii sêrbĭ, românĭ şi slovacĭ — esceptionând pe singurul român *Şerban* — cele mai órbe instrumente ale guvernului maghiar.

Décă acum luăm în considerare, că Românii, în proporţiune cu numěrul lor, ar puté trimite în parlamentul maghiar cel puţin *patru decĭ* de deputaţĭ, Sêrbii şi Slovacii câte *dece*, este lucru evident, că pasivitatea în forma acésta *este păgubitóre numai pentru naţionalităţĭ.* Décă acéstă politică a fost rea pentru naţionalităţĭ, *adĭ ea este nepermisă?* Crisa cea din urmă causată de proiectele bisericescĭ ale guvernului Wekerle *îşĭ capetă espresiune din ce în ce mai evidentă în desbinarea şi sfărîmarea partidelor maghiare.*

In urma acestor proiecte de reformă, contele Szapáry dimpreună cu vre-o patru-decĭ de inşĭ repăşiră din partida liberală, care este la putere; în stânga estremă s'a întêmplat de asemenea fracţiunĭ şi o nouă partidă este pe cale de a se înfiinţa.

Partidele cele puternice şi marĭ sunt aşa-déră pe cale de a-se destrăma, şi în locul lor păsesc micĭ fracţiunĭ, ca în parlamentul austriac, de a căror vot este lipsă şi carĭ îşĭ dau tótă silinţa a atrage pe conducětorii partidelor naţionalităţilor. Acesta a fost motivul, că *Bánffy* a aflat de bine a face pract cu Saşii pe contul unor concesiunĭ nu neînsemnate, în modul acesta Saşii au ajuns sě jóce în parlamentul maghiar rolul, la care nu ar fi putut aspira nicĭ odată. E drept, că legea electorală actuală numai favorabilă nu-i naţionalităţilor, cu tóte acestea rěmâne fapt, că fraţii noştri Sêrbĭ, décă conducětorii lor n'ar pregeta a eşi pentru cât-va timp din cancelariile lor advocaţiale până la autorităţile unde se fac conscrierile electorale, şi ar desvolta un interes ceva mai mare pentru alegerĭ, ar puté scóte cel puţin dece, Slovacii cincĭ şi Românii, cu tóte împrejurările nefavorabile de adĭ, cel puţin douědecĭ şi cincĭ de deputaţĭ.

Aceştia sunt numerĭ, carĭ, avênd în vedere sfăşiarea partidelor maghiare, ar puté fi dătătorĭ de ton în parlamentul maghiar. 30—35 de deputaţĭ de ai naţionalităţilor, mai adăugênd la aceştia şi pe cei 12 ai Saşilor, carĭ nu vor întârdia de bună sémă a-se alipi şi ei, ar avé înfluinţă asupra guvernului la orĭ-ce ocasiune, şi în forma acésta sórtea naţionalităţilor ar puté fi îndulcită în multe privinţe.

„*Kölnische Zeitung*“ dice următórele:

Cine a luat parte la congresul naţionalităţilor, ca ascultător obiectiv, nu póte denega succesul moral al aceluia. Faptul, că s'a pertractat în trei limbĭ, omiţîndu-se din motive principiare limba maghiară şi germană, ce e drept, a îngreunat înţelegerea între cei presenţĭ. In contra conţinutului hotărîrilor luate s'ar puté obiecţiona câte ceva, aşa d. e. arondarea teritorială după limbĭ, sunt puncte, carĭ nu numai din punct de vedere maghiar sunt neacceptabile, ci sunt şi fórte greu de realisat. Cu tóte acestea dorinţele esprimate în celelalte puncte îndreptăţite, şi fórte cu nedrept se cualifică plângerile naţionalităţilor ca defăimărĭ. Guvernul de sigur va pune tot felul de piedicĭ organisărei celor trei naţionalităţĭ, fără de-a puté însě opri curentul.

„*Wiener Tagblatt*“ vorbind despre înterwievul lui Banffy, în care acesta s'a esprimat asupra hotărîrilor congresului naţionalităţilor către un raportor vienes *comandat*, dice următórele:

După-ce în Bruxella s'a pertractat cestiunea naţionalităţilor pe nivou europén, vine acum baronul Banffy cu flécurile lui, pe carĭ cuvênt de cuvênt le-am cetit cu o di mai înainte într'o fóiă oficiósă. In loc de-a vorbi alegětorilor sěi, séu în loc de-a căuta cel puţin ocasiunea de-a puté vorbi unui public maghiar, Banffy îşĭ deschide inima unui diarist vienes, care de sigur a mai adaus la acest moft politic câte-va naivităţĭ şi dela sine. Dér acésta în fine e tréba ministrului-preşedinte şi cel mult încă a acelor domnĭ, carĭ în el věd pe „conducětorul“. Ce însě îi impórtă şi pe alţii este *lipsa de cunoscinţă de necredut a ministrului preşedinte ungar...* Póte, că baronul Banffy va mai învěţa de acum înainte ceva, şi atuncĭ va da din nou audienţă vr'unui şcribler vienes.

„*Narodni Liszty*“, organul Cehilor tinerĭ scrie tot cu privire la interwievul lui Banffy următórele:

După tóte câte le-a povestit ministrul preşedinte Banffy colaboratorului dela „N. Wiener Tagblatt“ ar fi fost mai bine, décă acesta şi-ar fi cruţat banii de trăsură, cu care s'a dus la Banffy, căcĭ n'a surprins lumea cu nimica. Ne-a surprins însě negenarea, cu care Banffy a minţit lumei, că naţionalităţile nemaghiare din Ungaria n'ar fi asuprite. Domnul Banffy sě nu se prea umfle aşa, căcĭ tot ceea ce dice el acum despre naţiunile nemaghiare, se dicea înainte de 1867 în Viena şi despre Maghiarĭ. Independenţa Maghiariei era privită ca o utopiă şi un gând aventurios. Mândria órbă şi obrăznicia Maghiarilor va merge numai până la un loc, când apoi şi faptele lor vor ajunge înaintea tribunalului. Astădĭ póte domnì numai o naţiune mare la numěr, mare în cultură şi politică, asupra naţiunilor mai micĭ, nu însě o naţiune de cincĭ milióne, gata de peire şi lipsită de vecinĭ prietinĭ.

„*Frankfurter Zeitung*“, de sigur informat séu corupt de pressa jidano-maghiară, scrie între altele următórele:

Aşa numitul congres al naţionalităţilor întrunit în Budapesta s'a finit în grabă. Motivul acestei grăbirĭ nu a fost înţelegerea ci neînţelegerea participanţilor. Intre pretensiunile esprimate în resoluţiunea luată cu mare greu, este şi revisuirea legilor bisericescĭ-politice ceea-ce îi dă congresului un caracter re-

---

apropierea lui. Mi-aşĭ da viéţa sě te posed — şi el te posede. — Şi tu nu-l iubescĭ.

— Nu, dise ea, mi-e indiferent.

— Dér eu îl urăsc, pe el, care trăesce lângă tine şi are un drept asupra ta. Décă ai sci, cât îl urăsc!

— Dér eu te iubesc, dise ea zimbind.

— Atuncĭ tóte sunt bune! strigà el cu bucuriă... Tu mergĭ cu mine şi vei fi femeia mea adevěrată şi scumpă. El o săruta cu foc.

— Ce furtunos eştĭ, dise ea zîmbind plină de plăcere.

— Cum sě nu fiu! Tu mě iubescĭ! Te sărut, privesc în ochii těi, te ţin în braţele mele! O ce fericire fără mărgine!

— Tinereţa e fericirea, şoptì ea încet şi-l cuprinse cu braţele de gât.

— Şi tu vii cu mine, vom pleca apoi de aicĭ, departe în lume. Voiŭ ajunge la culme, când voiŭ puté privi în ochii těi. Voiu secera aur şi gloriă şi apoi, când vom fi obosiţĭ de călětoriă, ne vom căuta o patriă artistică, sub un cer mai ardětor, între portocale şi mirturĭ, în ţéra cântecelor amoróse şi a voluptăţii amorului...

— Nu pot dise ea, cu tristeţă. Te iubesc, da, te iubesc, dér — nu mě pot întórce în întunerecul din care am eşit. Tu eştĭ un mare artist, fórte invidiat. Eu sunt însě contesa Kelonoff. Noi vom perde amêndoi în loc sě câştigăm. Inima îşĭ cere drepturile sale. Dér obiceiul şi raţiunea predomină inima. Eu n'aşĭ puté trăi fără titlurĭ, fără haine de mătase, fără echipagii şi servitorĭ. Eu nu sunt fericită, dér bětrânul nu mě face nicĭ nefericită. Eu îl supěr şi-mĭ petrec. Ii sunt datóre cu recunosciinţă. — Eu te iubesc pe tine. Când mě gândesc însě, că din causa ta a-şĭ fi silită sě renunţ la tótă splendórea, mě cuprinde căinţa. Şi acesta este mormêntul amorului. Nu mě privi aşa, îmĭ cade greu. Lasă mě aceea, ce sunt. Şi aşa vom puté fi fericiţĭ...

— Da, dise el cu amărăciune, tu ai dreptate. De sigur a fost o prostiă sě cred în tine şi în iubirea ta sinceră. Bogata contésă — sermana soţiă a unui artist!...

Distanţa ar fi prea mare. Dér inima mea a uitat, că fericirea ta constă în a străluci în avere şi în vanitate. Sciam, că nu te-ai măritat din iubire. Şi eu am fost un moment destul de nebun, ca sě cred, că-mĭ va succede sě-ţĭ câştig inima. Şi eu, serman nebun, mi-am făcut ilusiunĭ de fericire... Şi acum....

El rîse în ton batjocoritor, apoi continuà:

— Tu vorbescĭ de splendóre şi de avuţiă. Nu ţi-a spus, că s'au finit cu acestea?

Ea-l privì înspăimântată.

— Ce spui tu? El, miserabilul, mincinosul, el sě fiă ruinat? Ce e drept vorbise de perplesitate momentana de banĭ, dér — cum sě înţeleg eu acésta?

— Absenţa sa continuă, neorânduiala cărţilor.

— Ah!

— Cheltuelile petrecerei vóstre.

— Da, juca cărţĭ, dise ea cu nervositate.

— Toaletele tale, continuà el.

— Toaletele mele! strigà ea. Oh, se vede îndată. Aruncĭ vina pe mine. Nu l'am iubit nicĭ-odată! Acum însě îl urěsc...

El rîse cu mănià.

— Acum îl urěscĭ! Bravo! unde rěmâne recunoscinţa ta? O logică a femeilor. Şi acum tu mě iubescĭ pe mine la nebuniă — nu e aşa?

Vorbesce! se răstì el la ea. Minţesce şi acum. Minţesce înainte!

Ea-l privì cu ochii rětăciţĭ, fără sě-l înţelégă.

Atuncĭ ea se ridicà şi păşì spre uşă. Dintr'o săritură ea fù lângă dênsul.

— Voescĭ sě plecĭ? strigà ea plină de spaimă.

— Da, dise el cu asprime. Mi-ai nimicit fericirea şi viéţa. Ce sě caut la contesa Kelonoff eu, sěrmanul artist... Tu n'ai inimă...

Atuncĭ ea se aruncà la piciórele lui.

— Nu te duce! Nu te duce! dise ea plângênd. Te iubesc — nu pot trăi fără tine — ia-me cu tine. Fă ce vréi cu mine!..

El însě o respinse.

*

Contesa trecù în camera bărbatui ei.

Ei steteau acum faţă în faţă. Ea sělbatică, măniósă şi pasionată; el înfrânt, trist şi obosit...

Ea-l ocărîse, îl numise şarlatan şi miserabil.

— Mi-ai nimicit viéţa şi fericirea mea,

acţionar. Lipsa de pregătire a arangierilor demonstră, că aceştia nicĭ n'au contat la ţinerea congresului, credênd, că guvernul îl va opri şi prin acésta va turna apă pe móra agitaţiunilor naţionaliste. Se póte vedé, că guvernele fac mai bine, décă lasă curs liber tuturor curentelor politice, decât décă încércă a-le suprima.

Căsĕtoria civilă — sacrament!

(*Lauran iterum locutus est.*)

Oradea-mare, 21 August n. 1895.

Acum, când bietele popóre, ce locuesc ţéra acésta, se află în apropierea unei reforme sdruncinătóre — înţeleg apropierea întroducerei căsĕtoriei civile, în faţa căreia ómenii cu inimă pentru popor sunt fórte îngrijiţĭ şi nedumeriţĭ, ér prelaţii tuturor confesiunilor aduşĭ în confusiune — vine — cine? Un canonic gr. cat. român, şi în loc sĕ dea o directivă sănĕtósă ómenilor esitanţĭ, ce face? Indrugă în colónele lui „*Magyar Allam*“ o sumedeniă de frase tocite şi róse, ca surtucul şcolarilor în cóte, prin carĭ **declară** (omul cu declaraţiunile!) **căsĕtoria civilă ca sacrament!**

Ai făcut, d-le Laurane, mulţĭ paşĭ greşiţĭ *extra viam*, dér ca acesta nicĭ unul. Iţĭ mărturisesc sincer, că atât eu, cât şi toţĭ aceia, carĭ ţin la biserica şi naţiunea lor, dimpreună cu mine nu pot sĕ ḑică alta la obtruderea d-tale de canonist, decât că ai făcut un lucru inept si infect, care nu ţi-se va ierta în vecĭ. Ai voit şi prin asta, ca sĕ dai de scire celor din partida „liberală“, că *plaudite mihi homines*, — étă se începe comedia, étă aicĭ sunt eu, care mai mult nu voiŭ sĕ sufer, ca alţii — chiar de-ar fi mai marĭ ca mine — sĕ mĕ întrécă. Apoi mai ḑi, că nu te dai pe faţă, rîvnind la episcopiă?

D-ta sci prea bine, cum ţi-a persiflat întotdéuna înşi-şĭ catolicii obtruderea nedorită de nimenĭ în *rebus fidei* a lor, şi totuşĭ nu încetezĭ de a te juca şi mai încolo de-a canónele şi de-a catolicismul.

E cunoscută pe aicĭ prin Oradea ḑicala unui prelat catolic despre catolicismul d-tale, care a ḑis: Lauran e tocmai aşa cu catolicismul, ca neguţătorul, care strigă în gura mare: cumpĕraţĭ salamă, salamă, salamă veritabilă! şi décă cauţĭ mai de aprópe afli, că nu salamă, ci cu totul altceva vinde. Eu din parte-mĭ, plin de indignaţiune şi amărăciune, la talangele d-tale nu pot sĕ ḑic alta, decât că „*nisi utile sit quod feceris stulta est gloria*“.

En meditéză numai bine şi serios, că ce ai câştigat cu noul „debut“? Osana foilor liberale, indignaţiunea feţelor bisericescĭ, notele aspre ale dilectului d-tale ḑiar „Magyar Allam“! Şi odiul tot mai potenţat al Românilor. Ţi-a trebuit? Sĕ-ţĭ fie de bine. Care din aceste îţĭ mai convine?

Ceea ce trebuia sĕ ḑic la început, am lăsat mai pe urmă, şi adecă: Ai bunĕtate, D-le Redactor, şi publică observaţiunile aceste. Sciu, că se va mănia d-l Lauran pe „Gazetă“, dér mânia nu-i va fi cu reson, nu, pentru-că „Gazeta“ e răbduriă şi va suferi şi declaraţiunile d-lui canonist, pe carĭ le aştept cu mult dor. Te rog decĭ sĕ publicĭ şi acele, fiă orĭ-cât de lungĭ, fiă *ad nauseam usque*, că atuncĭ mi-se va da ocasiune sĕ mĕ ocup mai în detai şi póte că şi mai obiectiv de laurii Lauranului.

De cumva cu ocasiunea acésta n'am fost destul de obiectiv, scusaţi-mĕ, D-le Redactor, că sunt pré-pré indignat.

Perone.

SCIRILE ḐILEI.

11 (23) August

Camera advocaţială din Cluşiu face cunoscut, că în urma încetărei din viéţă a advocatului Gavrilă Manu din Deşiu, acesta a fost şters din lista advocaţilor, şi că se numesce curator al agendelor căncelariei defunctului, advocatul din Deşiu Dr. Ladislau Ramonţan.

—o—

Esplodarea unei turnătorii de fier. Se scrie din New-York, că în atelierele dela Barnegie din Braddock (Pensylvania) a esplodat o turnătorie de fier. Dintre lucrătorĭ au murit 9, ér 16 sunt greu rănițĭ (cincĭ de mórte). Afară de conductor toţĭ au fost Ungurĭ. — Nu cum-va vor fi beut prea mult „wisky?“.

—o—

Stégul negru-galben în Boemia. Locţiitorul Boemiei, contele *Thun*, a dat o ordinaţiune în virtutea căreia în fiă-care şcólă trebue sĕ se ţină câte-un stég negru-galben. Preşedintele senatului şcolastic din *Drzan* n'a împlinit ordinul, şi a fost provocat, ca în cincĭ ḑile sĕ împlinéscă porunca. — Banffy şi-a aflat prietinul.

—o—

Proces de pressă. Pe cum anunţă ḑiarul local „*Kronstädter Tagbelatt*“, *nóuĕ domnĭ* au intentat, prin advocatul Ludovic Harmath la tribunalul din Cluşiu proces de pressă contra organului Saşilor tinerĭ „*Kronstädter Zeitung*“.

—o—

Numirĭ. Ministrul ungar de justiţiă a numit pe subjudele din Buziaş Ştefan *Abrudan*, jude la tribunalul din Biserica albă; mai departe a numit pe practicantul în dreptur̆ dela tribunalul din Kezdi-Oşorheiu, Aurel *Bârsan*, vice-notar la tribunalul de acolo, ér pe adjunctul dela cărţile funduare din Orăştiă, Gavrilă *Duduţ*, conducĕtor de cărţĭ funduare la judecătoria cercuală din Ciachigârbău.

—o—

Numirĭ şi transferărĭ în armată. Cu ḑiua de 1 Septemvre c. au mai fost înaintaţĭ la rangul de cadeţĭ aspiranţĭ de oficerĭ următorii: Virgil Bian, Alesandru Candrea, Iosif Dombora, Aurel Păcală şi Ión Vinţeler. Apoi a fost transferat căpitanul de cl. 1 Ión Poplecian dela şcóla de cadeţĭ din Sibiiu la şcóla militară reală superióră în Biserica-Albă

—o-

Alarma împĕratului german. Din Koburg se telegrafiéză, că împĕratul Wilhelm a dat alarmă, prin telegraf, din Kassel pentru întreg corpul de armată XI. Până acum, în timp de pace, acest alarm este cea mai mare acţiune militară. Bataliónele numitei fortăreţe au fost transportate pe trenurĭ la Kassel, unde se ţin manevrele.

Bătălia dela Călugărenĭ.

Din Bucurescĭ ni se scriu următórele:

Duminecă 13 August Românii ar fi trebuit sĕ serbeze cu mare pompă un mare eveniment istoric; într'acea ḑi se împlinesc tocmai 400 anĭ dela memorabila şi gloriósa bătăliă dela Călugărenĭ, când o mână de Românĭ, cel mult vr'o ḑece mii oştenĭ, adunaţĭ într'un mănunchiu din tóte ţĕrile române, Muntenia, Moldova şi Ardél, şi puşĭ sub comanda neîntrecutului Mihaiu Vitézu, avù prilejul d'a se mĕsura cu o armiă turcéscă cel puţin înḑecit mai mare, compusă din elita armiei Paḑisahului, şi d'a-o birui.

Intr'adevĕr în aceea ḑi, care cĕḑù într'o Miercurĭ, armata comună scrise pe stégul sĕu cele mai frumóse fapte de bravură militară, adaose în cartea eroicelor sale acte încă o pagină gloriósă, şi smulse victoria din mânile unor inimicĭ bravĭ şi puternicĭ, prin desfăşurarea celor mai strălucite fapte de arme.

Din nenorocire amintirea acestui fapt memorabil, care, după cum ḑice Bălcescu, a fost briliantul cel mai strĕlucitor al gloriei românescĭ, a fost până acum dat uitării de către cei în drept; nimenĭ nu şi-a adus aminte, că într'acea ḑi strămoşii noştri, cu preţul vieţii lor, ne-au păstrat o patriă şi ne-au invĕţat cum sĕ ne facem datoria, pentru a conserva aceea, ce are omul mai scump pe pămênt: moşia strămoşéscă.

In lipsa altora mai competenţĭ, îmĭ fac o piósă datoriă d'a aminti Românilor, prin preţiosul Dv. organ, acéstă aniversară, convins fiind, că, graţiă puternicei Dv. intervenirĭ, se va găsi cine-va o inimă caldă de student, ca sĕ-i serbeze jubileul festivat, depuind măcar o flóre, décă nu o cunună, la piciorul crucii ridicată de Şerban Vodă Cantacusino, drept orĭ-ce monument, în locul în care marele Vizir Sinan Paşa, îngâmfatul biruitor al creştinătăţii, a muşcat ţerîna, ; rĕsturnat fiind de-o mână de Român.

Primiţĭ, Vĕ rog, Domnule, încredinţarea prea distinsei mele consideraţiunĭ.

N. D. Popescu.

Petrecerĭ.

Tinerimea studiósă din *Năsĕud şi jur* invită la petrecerea cu joc, ce o va arangia Sâmbătă în 24 August n. c. în sala de gimnastică dela gimnasiu. Intrarea: de persónă 1 fl., de persónă în familie 70 cr. Inceputul la 8 óre séra. Venitul curat este destinat în favorul societăţii „Vasilie Naşcu“. Suprasolvirile se vor chita pe cale ḑiaristică. Damele sunt rugate a se presenta în toalete de promenadă.

*

Tinerimea studiósă română din *Făgăraş şi jur* invită la producţiunea teatrală, ce se va da Duminecă în 25 August n. în sala hotelului „Lauritsch“ din Făgăraş. Inceputul precis la 8 óre. O parte din venitul curat e destinat pentru îmfrumseţarea oraşului. Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se vor chita publice.

Programa: I. *Nobila cerşitóre*, Persóne: Adelina Dorian: D-şóra Eugenia Chişerean; Nicu Dorian: D-l Danilă Şerban; Leon Dalbu: Liviu Pandrea; Ştefan Dalbu: Costi Toma; Safir Balaur: Ioan Dejenariu; Ghiţă: Traian Păcală. II. *O nópte furtunósă*, (comedie de Caragiale). Persóne. Dumitrache Titircă Inimă rea: Costi Toma; Nae Ipingesc: Ioan Dejenariu; Chiriac: Tr. Păcală; Spiridon: Dănilă Şerban; Rică Venturiano: Liviu Pandrea; Veta: Victoria Negrea; Ziţa: D-şóra Leniţa Ganea. — După producţiune joc.

*

Invitare la a doua producţiune de vară, ce o va aranja tinerimea română *din Zĕrnescĭ*, Marţĭ în ḑiua de sf. Măria în 15/27 August a. c. Inceputul la 7 óre séra precis. Zĕrnescĭ, 9 August st. v. 1895. Tinerimea română. Preţul de întrare la bunăvoinţa P. T. public. Venitul curat este destinat pentru premiarea şcolarilor distinşĭ.

Programa: 1.) „Doina“, de Eufrosina Popescu, cântată de d-l N. Sperchez. 2.) „La oglindă“ poesie de G. Coşbuc, declamată de d-şóra A. Sperchez. 3.) „La Melancolie, élégie pastorale roumaine“, de Louis Viest pentru flaut, esecutată de D l V. Bude. 4.) „George Dandin“ sĕu „bărbatul înşelat“, comedie în 3 acte după Molière, trad. de I. Schiopul. Persónele vor fi representate prin d-l Iancu Ioanoviciu, d-ra Aurelia Gogonea, d-l Ioan Meţianu, d ra A. Sperchez, d-l Emil Dan, d-ra Ecat. Bude, d-l A. Badiu şi d-l Traian Meţianu. După producţiune dans.

Literatură.

D-l *George Petrovicĭ*, locotenent la regim. 9 de artileriă în Pitescĭ a tradus în românesce cartea: „**Consideraţiunĭ generale asupra marşului parcurilor de artileriă** şi *despre împrospĕtarea armatelor cu muniţiunĭ de artiliriă*“, de *B. Camps*, maior de artileriă şi şef de stat major al artileriei corpului 11 de armată francesă. Cartea, de 51 pag. 8⁰, e tiparită elegant, pe hârtiă de lux, — costă 1 esemplar 2 lei. In text sunt adause din partea traducĕtorului mai multe note. In scrisórea, prin care autorul frances permite d-lui Petrovicĭ a-i traduce opul, se ḑice între altele: „Vĕ asigur că noi *avem cea mai bună opiniune despre oficerii românĭ, carĭ sunt asemenea de origine latină*“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

ḑise ea. Te blastĕm! Te blastĕm pe tine şi avuţia ta! Tu eştĭ un cerşitor, sufere singur! Eu n'am datorinţe faţă de tine. Tu ne-ai ruinat pe amêndoi şi eu nu te părăsesc. Il iubesc pe dênsul şi décă şi el mĕ respinge, totuşĭ nu voesc sĕ pier în miseriă... Tu singur eştĭ de vină, că au ajuns lucrurile ast-fel! Te urĕsc, auḑĭ, bĕtrânule!

Plină de măniă îşĭ strînse pumnii şi privirea ei se aţîntì plină de ură asupra lui...

Ivan apărù în uşă.

— Madamă, trăsura e gata.

Ea eşì, fără, ca sĕ-l mai învrednicéscă cu vre-o privire.

*

In camera contesei de mult se stinsese focul în camin. La feréstră sta bĕtrânul conte şi privea tăcut afară în nópte. Afară şuera vêntul şi bĕtrânii arborĭ îşĭ plecau cu umilinţă creştetele lor, înaintea elementului turbat. Pe cer licăreau stelele şi lumina clară a lunei lumina cu raḑele ei recĭ regiunea pustiă ..

Din depărtare se auḑea uruitul unei trăsurĭ...

*

Era după dejun. Domnii îşĭ aprinseră ţigările. Mica societate se afla momentan în cea mai animată disposiţiune. Gazda casei, vicontele de Bressail, un holtei bĕtrân, care-şĭ chiămase la masă amicii, făcù tocmai semn servitorului, sĕ se depărteze.

— Ei, Bressail, spune-ne aventura ta, ḑise un tênĕr palid în uniforma unui oficer de marină.

— Ce curios eştĭ. Ca şi când ar merita, ca cine-va sĕ vorbéscă despre ast-fel de lucrurĭ. Femeile de specia acésta sunt tóte egale.

— N'a voit sĕ te recunóscă? întrebà contele Fohrsdorff, un tînĕr diplomat.

— Tocmai din contră! Ea se bucura, sĕ afle în mine un vechiu cunoscut.

— Pardon! Dér despre cine vorbiţĭ? întrebà baronul Puissot. Sĕ mĕ scusaţĭ, că vĕ întrerup, dér după cum sciţĭ, de ḑece anĭ lipsesc din Paris. Şi în India am auḑit fórte puţin, ce s'a întêmplat pe aicĭ.

— Trebue sĕ fi cunoscut pe Kelonoff.

— Ah, îmĭ aduc aminte. Blonda şi frumósa contesă cu bărbatul ei uscat şi bĕtrân. Frumseţa ei e cam veştedă, ḑise diplomatul şi bărbatul ei de mult nu o mai însoţesce.

— Mai întâiu a fugit ea, când a auḑit, că el e ruinat, istorisì Bressail. Se vorbesce de óre-carĭ relaţiunĭ, în carĭ ar fi stat ea cu un artist, Teodor Maximovicĭ.

— Ah!

— Da, dér el nu voia sĕ mai scie de ea, prostul —

— Ah, cât ar fi dat alţii sĕ fi fost în locul sĕu, suspinà d-l de Beaumont un oficer mai bĕtrân.

— După aceea a fost cât-va timp în Monte-Carlo, continuà Bressail. In joc însĕ n'avea noroc şi ast-fel vechii ei amicĭ trebuiră sĕ se îngrijéscă de ea.

— Ah, drace! Trebue, că a fost plăcut lucru, zimbì Puissot.

— Da, dér nu pentru multă vreme. Mânile ei sunt numai pentru risipă. Trebuia sĕ fiă un Croesus acela, care o întreţinea. De-altmintrelea — nu am avut sĕ mĕ căesc de amiciţia mea subsidiară faţă de dênsa rîse Bressail.

— Acésta o ḑic aprópe toţĭ, ḑise diplomatul.

— Şi tu nu mai puţin, ce?

Diplomatul zimbì cu plăcere.

— Apoi a dispărut cu un American bogat şi multă vreme nu s'a mai auḑit nimic despre ea. In sĕptĕmâna trecută se ivì érăşĭ în Paris, — ca cântăréţă de chansonete într'un teatru obscur. Firesce, că m'am dus imediat acolo, pentru ca sĕ mĕ conving, că óre e în adevĕr încântătórea Olga. Când cetii numele ei întreg, întrai înlăuntru. Ea mĕ primì cu braţele deschise, ha, ha, — şi în sfîrşit mĕ rugà de un mic ajutor, deórece croitorésa nu mai voesce sĕ aştepte. Se înţelege de sine, că i-am dat acea sumă bagatelă. Pentru acésta am primit permisiunea de a o visita în orĭ-ce óră, ha, ha, ha!

— De sigur, că mĕ poţĭ introduce la dênsa, ca pe un vechiu cunoscut, ce? întrebà rîḑênd Puissot.

— Pe tine şi pe voi toţĭ. Şi cu cât sunt mai mulţĭ, cu atât îi va păré mai bine frumósei contese Kelonoff, rîse cinic bĕtrânul viconte de Bressail.

Ucu.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.20
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	146.—
Renta de hârtie austr.	100.95
Renta de argint austr.	101 20
Renta de aur austr.	123.—
Losurĭ din 1860	155.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1065.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	487.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	399.80
Napoleondorĭ.	9.60½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.15
London vista	121.—
Paris vista	49.90
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.35
Note italiene.	45.65

Cursul pietei Brasov.

Din 23 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.56	Vênd.	9.58
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.63	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.83	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei."

A v i s!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.		Stația		Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8 05	8.05	2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok		2.29	5.23	3.50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P.-Ladány		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2 26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida		5.18			4.23	6.27
10.14			10.40	7.27		Ghiriș		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara		2.48			2.—	4.31
11 07			12 04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuș	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighișóra		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod		7.45	4 27			10.02
6.12			8.30	12.58		Agoștonfalva		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apața		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2.19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.26	7.01
	12.26	5 59		3.01		Timiș		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3.31		Predeal		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón		Stația		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stația	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ		Stația		trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brasov — Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10.28	6.36	10.35	Zêrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ		4.15
9.59	4 55		Bistrița		1.16

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-mari — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu
5.30	4.15	Careii-marĭ	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu
3.22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.